

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
SALGÓTARJÁN
Salgó-u. 431. sz.

Felelős szerk.:
Korom György.

A MUNKÁ

Előfizetési árak:
Negyedévre 450 K.
Egyes szám 40 K.

Megjelenik minden
szombaton.

Társadalmi és politikai hetilap.

Ismét a köztisztviselők.

Annyit és annyian foglalkoztak már ezzel a Magyarországot létalapjában érdeklő kérdéssel, kifejtve szóban és írásban, számszerűen és nagy általánosságban, tisztán anyagi szempontból és tisztán közkerdőségi szempontból, hogy erről újat írni, új oldalokról megvilágítani nem is lehetne.

Nagy a tisztviselői apparátus, nem bírja ez a csonka ország, nem dolgoznak eleget, nincsenek kihasználva — kifogásolják a tisztviselők ellenségei. Rendben van. Bocssásák el a fölösleget, rendszabályozzák meg a renitenseket, távolítsák el a nem méltókat! Mi is így gondolkozunk. De azt a megélhetést, amely az élet tengetéséhez szükséges, a megmaradóknak minden körülmények között meg kell adni. Ebben minden barátnak, ellenségnek meg kell egyeznie. Hogy ez a legegyszerűbb szükséglet honnan teremthető elő, a pénzügyi funkcionáriusok dolga. A kivitelre példát adtak a többi leggyőzött államok kormányai. De nem is érőket akartunk írni.

Mindig, az volt az álláspontunk, hogy nyomorúságból, éhezők korgó gyomrából nem lehet politikai kérdést csinálni. De különösen nem szabad egyik éhező szájából elvinni akarni a falatot, hogy avval lakassuk jól a hangosabban kiabálót! Mert mint Magyarországon mindig minden, a tisztviselő kérdés is politika lett. Minden párt, minden sajtóorgánium a maga szájíze szerint találja fel a kérdést, vagy hangos csataordítással, vagy csendes ironiával körítve.

A különféle újságvéleményeket lapozgatva ráakadunk a „Népszava” június 8-iki számára is, amelyben szintén erről a kérdéstről foglaltatik eszme futtatás. Ebben van a szocialdemokrata „világos és egyszerű fel-fogás” a tisztviselőkérdésről.

Sohasem nem olvastunk ennyire konciliáns hangú, az állam pénzügyi egyensúlyára ennyire ügyet vető, dolgozók fizetésjavításával foglalkozó cikket a „Népszava”-ban. Nem olvastunk és szokatlan volt a szemünknek — mert eddig, ha más dolgozók érdekéről volt szó, tudtak támadni a cikkek, marni a mondatok, ölni a betűk! Oh, most nem mutatnak rá a jólétben tobzódók kín-cseire, most nem huzzák alá sehol a „követelünk” „akarunk” szokat — hanem apellálnak a tisztviselők „világosabban látó és nem a demagógiára támaszkodó rétegeire.” Nem tudjuk kik, fogják ezt magukra venni, midőn kijelenti a cikk, hogy nincs okuk, hogy a köztisztviselők iránt valami különös szimpátiával visellessenek? Szó-szó után van vetve, mondat-mondat után fűzve és a cikk végén, a köztisztviselők érdekében írott cikk végén, teljes erővel nekifront a kormánynak — a munkás és magánalkalmazott érdekek elhanyagolása miatt! Tehát hiába, nem lehet még ezt a kérdést sem gyűlölet keltés, tendenciózus beállítás nélkül letárgyalni. Merthát nem célszerű dolog az, hogy midőn Szilágyi beszédében fölhozta a vasuti mérnökök kérését, akik nem kérnek mást mint, hogy legalább olyan fizetést adjanak, mint az aljuk beosztott munkások és fűtők — ezen keresztül siklik,

de ugyanakkor hasábkokon keresztül meny-dörög a magánalkalmazottak érdekében, akik „ma úgy is a szocialdemokraták táborában vannak.”

Tiltakozunk a dolgozók csoportjainak különválasztása, egymásra uszítása ellen. Hiszen a tisztviselőkérdés sem tisztviselőkérdés, mert a 208000 közalkalmazott közül tényleg csak 35800 a tisztviselő, a többi szolgál, munkás stb. Hát miért akarják kevésbé jól látni azt a munkástársukat, aki a mozdonyt fűti, mint azt, aki a fegyvergyári álló mellett dolgozik? Talán kevesebbet kér enni a levérhordó póstás öt gyermeke a csemegeüzlet kifizetőjének gyermekeinél? A gyűlölet, ellenszenv szól minden betűből, minden sorból a be nem szervezettek, illetve nem szájj szerint beszerzettek ellen.

Nem akarják látni, nem akarják megérezni, hogy ezt a nyomorgó, éhező és majdnem rongyokba burkolt közalkalmazott tömeget valami nagy, szent érzés tartja erőben, valami, amit nem osztályöntudatnak hívnak. Nem tudják megérteni, hogy legyek-e emberek, munkások, dolgozók, akik türenek, nélkülöznek egy ideálért! Nem, semmit sem tudnak, de különösen azt nem, hogy az áldozatot hozók lesóványodott testében, a kopott rongyok alatt szív dobog, erős lélek él, amely a megpróbáltatásokhoz lángoló magyarságból merít mindig újult kitaratást. Talán nem is akarják ezt látni, vagy talán éppen azért nem szimpatikus ez a nehéz sorban vergődő magyar dolgozó tömeg?

Sz. J.

TÁRCA.

Mese.

Egyszer volt . . . Virágos tavaszon indultak el együtt, a nevető ember és a szomorú leány. Mentek, mendegéltek . . . Bimbóba pattant az akácok erdő, a nap tüzes csókja alatt megvonaglott a föld és ezerszer ezer életet nemzett a tavasz. Ők mentek . . . A szomorú leány lelkéről lassan lecsókolta a szomorúságot a nevető ember. Tele lett boldogsággal a szive és mikor a párja megölelte nem tudott csak nagy, felujjongó, hálás zokogással a fölébe sirni.

Nagyon szerette a szomorú leány a nevető embert.

Te kedves, te jó, te legszebb a világon — duruzsolta neki mindig — legjobban szeretnék meghalni érted, oly nagyon szeretlek. A nevető ember csak nevetett és még jobban magához ölelte a szomorú leányt.

Már másodszer dőlözött fehérbe az akácok erdő és ők még mindig mentek mendegéltek kéz a kézben. Egyszer csak érzi a leány, hogy valami komoly borulás sötétlik az ő nevető párjának a homlokán. Ijedten kérdezi tőle: Ugye édes, ugye, még mindig szeretsz engem?! És belenézett a szép, nevető, okos szemébe.

Kis bolondom, császi bolondom, nevetett a nevető ember, a szemébe pedig apró,

szürke, kegyetlen kis lidércek villogtak át a lelkéből. A leány megijedt és behunyta a szemét. Nehéz keserűség gyűlt össze a pillái alatt és legjobban szeretett volna elszabadni, be az erdőbe és ledobni magát a földre és sirni, keserves, panaszos asszonyfájdalommal. De nagyon szerette a szomorú leány az ő nevető párját. Még jobban belekuperodott az ölébe, még kétségbeesettebb szerelmmel ölelte, csókolta, becélte. Ugye mindig, örökké, örökké, örökkön örökké szeretni fogsz engem?! Ugye, ugye?

A nevető ember pedig nem nevetett már. Megsimogatta a leány könnyes arcát, megcsókolta a homlokát és szomorúan csengett a hangja amikor szólt.

Én nem tudlak úgy szeretni. Te rajongó vagy és bolond, én józan és rideg. Sok nekem a te szerelmed. Ne szeress így. Szép, okos, barna szemében kialudtak a tüzek és a józan, csufos lidércek gunyosán kacagtak benne. Az erdő felől valami régi, régi ósznek ottfelajított szélfoszlánya táncolt körülöttük, pedig még mindig tavaszban izzott az élet.

A szomorú leány csendes, alázatos lett, befelé néző és még szomorubb.

Egyszer aztán a nevető ember megállt egy keresztutnál és azt mondta a szomorú leánynak, nos, én most bucsuzom tőled, nekem erre, a jobb ösvényre kell térnem, mert más a te utad és más ut az enyém. Isten veled! És elment.

A leány pedig leült az utszélre, várta, hogy vissza fog nézni, de a nevető ember

csak ment előre ruganyosan, frissen, diadalmasan, felszabadulva, hogy a leány szeme teleszaladt könnyel. De aztán elindult ő is. Ment, mendegélt . . . Nem látta, mikor jött a nappal, mikor az éjszaka, eső esett-e vagy nap sütött, tél volt-e, vagy nyár?! . . . Nem látta. Mindegy volt neki minden. Amint megy, csak végignézi egyszer az utat. Poros, szürke országot volt, hosszú, hosszú, nagyon hosszú, a végén egy kis fekete kereszt, a kereszt alatt egy megásott sir. Ej, gondolja a leány, nem is tudtam eddig, hogy ilyen szürke ez az ut, amelyiken járok. Amig ő velem volt minden bokorról rózsát szedtünk és minden forrásból nektárt szürcsödtünk. De így?! . . . Minek járnék még tíz, husz, harminc, negyven esztendeig rajta, mikor olyan fáradt vagyok és úgy unom ezt a céltalan előremenést e sivér szürkeségben. Minek? Miért? Erdemes?

De azért megpróbálta letörölni a szeméről a könnyet és leszedni a virágokat. Örömi akart és felejteni. Volt a szomorú leánynak egy hárfája is. Finom, halk muzsikák születtek az ujjai alatt, ha leheveredett a fübe és kibontotta a lelkét. Nem tanulta ezeket a nótákat sehol, csak úgy maguktól bugtak fel lelkébe és telezsengtek szépséggel az életét. Régesrég nem játszott a hárfán, elővette most megint és végigszaladt a húrokon. De a hárfá néma maradt. A halk, csilingelő melodiók pedig apró sóhajokba törve szomorúan és csüggedten szakadtak vissza a szívébe.

Tudta a szomorú leány, hogy most már

Szociális problémák.

III.

A szociáldemokrácia közeli célja a forradalom s általa a hatalom átvétele és birtoklása s mivel erre igazságos joga és erkölcsi alapja nincsen, természetesen terror: proletárdiktatura által. Ez a cél is hibás: jogtalan és erkölcstelen.

Tűz és víz örök ellenségek, csak egyben egyeznek meg: néha mindakettő pusztít. Az ipari proletár érdeke teljesen ellentétes a földműves proletárával. A munkás olcsón akarja beszerezni kenyerét, zsirját és egyéb élelmiszerét, keresni viszont minél többet akar, ami minél jobban sikerül neki, annál drágábbak lesznek az ipari termékek. A földmunkás olcsón akar ruhát, cipőt, kapát stb. cikkeket s a maga kis eladnivalóját drágán szeretné megfizettetni s minél drágábbak a mezőgazdasági cikkek, annál jobban keres. Itt tehát áthidalhatatlan ellentétes érdekről van szó. Az ipari és mezőgazdasági szegényt nem lehet tehát soha egy és ugyanazon szociáldemokráciába beszervezni, ez fából vaskarika volna: uszítani, lázítani lehet ugyanazon mondattal és frázissal mindakettőt, de becsületes és őszinte szándékkal nem lehet a szociáldemokráciának ezt is azt is egyformán vezetni és szeretni. Mindkettőt egyszerre legföllebb csak — orránál fogva lehet vezetni. Ha pedig így csak az ipari munkásságot bíráljuk el a szociáldemokrata zászló alatt, akkor először is számbeli kisebbségünkél fogva nincs jogunk a teljes állami hatalom birtoklásához, nincs joguk azért sem, mert a tisztán fizikai munkát, testi erőt nem lehet rangban a sokkal fejlettebb, magasabbrendű szellemi erők fölé helyezni. És ha a munkásszótly jogot formál magának, hogy osztályharc folytán a többi osztályok fölé kerüljön, akkor tulajdonképpen elismeri, hogy egyik osztálynak joga van a másik felett uralkodni. És ha így a vagyonos osztály, vagy a középosztály is jogot formál magának az uralomhoz, akkor az szidható, becsürelhető?

Itt is megütközünk tehát a mi-józan es igazságos állapotunk a szociáldemokráciával, mert szerintünk egyik osztálynak sincs joga a másik osztály felett osztályuralommal uralkodnia, hanem kell, hogy az egyes társadalmi osztályok egymás mellett (és nem egymás fölött) éljenek és boldoguljanak az egész nemzet nagy és egyetemes célját képviselő, az illető nemzet lelkivilágából fakadó, igazságot egyaránt megértő és oszté nemzeti kormányzat alatt.

A munkásnak joga van megélni munkája után és pedig nem nyomorogva, hanem jól megélni; joga van, hogy embernek és ne gépnek tekintessék, joga van emberséges bánásmóddhoz és tisztességes nyugdíjhoz, joga van érdekei képviseléséhez. De nincs joga ezen jogait úgy gyakorlatolni, mint az eszkimó, ki leüti szomszédját, hogy annak fókaszírkészletének „jogos” tulajdonosává váljék. Ha azt akarja a munkás, hogy őt megbecsüljék, legelőször önmagát becsülje meg és ha azt akarja, hogy jogait tiszteljék és elismerjék, először is ismerje el, hogy van a világon jog és tisztelje mások jogait. A forradalomban mindenki ott hurcolta kalapja mellett, vagy a kabátján a porlyós vörös embert, kinek lába alá ez volt írva: „jogot”! És éppen ezek az emberek támadtak neki minden jognak: „kapitány, nincs jogod a három csillaghoz, le vele! kereskedő, nincs jogod a portékához, el vele! mérnök, nincs jogod, hogy parancsolj munkásaidnak! birtokos, nincs jogod földedhez! magyar nép, nincs jogod mást gondolni és érezni, mint amit Pesten gondolnak és éreznek! No cifra kis beszéd volt ez annak a szájából, kinek melléről a jogtű a jog szentségét akarta lesugározni. Hát így nem lehet, ez erkölcstelen, ez felháborító, ez revetséges. Már pedig ilyen az osztályuralom „joga”. Ilyen joghoz nincs joga semilyen osztálynak.

Igy jogtalan a forradalom, mikor a jogokra érettebb, számbelileg kisebb, lelki-világában nemzeti célokat nem ismerő, tisztán egyéni önzést kielégíteni vágyó tömegek nemzetközi jelszavakkal nemzetet akarnak uralkodni. Igazságtalan is, tehát erkölcstelen. Már pedig a szociáldemokrácia céltudatosan nemzetközi érzésekre nevel, mely nemzetköziség a világtörténelemben százszor és ezerszer megbukott és bukik ma is (Ruhr!), önzéseket köszörül észre, tehát erkölcstelen alapon inkább csak uralomra tör, mintsem munkásjólétet mozdítana elő. Ami pedig nem igazságos, nem erkölcsös, az jóra nem vezethet!

A nemzet életében részt venni csak nemzeti érzéssel lehet és jogos, boldogulását mindenkinek, legyen az gyáros, tőkés, tisztviselő vagy munkás, csak az egész nemzet egyetemes boldogulásának keretében keresheti. Tehát a munkásharc is csak nemzeti alapon igazságos. Így azután nem csak igazságos, hanem rokonszenves is, erős is.

E pár sorban azonban nem azt mondtam, hogy a munkásságnak nincs joga a hatalomban való részvételhez, nagyon is nagy joga van, csak a szociáldemokráciának

nincs joga hozzá. Mert felfogása ellentétes a nemzet lelkével: gondolatával, érzésével, akaratával. A munkást szívesen látom a községházban, vagy a parlamentben, de a szociáldemokratát nem! A munkás nyomorával együtt sírok, panaszával együtt sóhajtok, kormos, olajos tenyerét magyar kézzel megszorítom, de szociáldemokrata — lelkű munkás — az nem lehet testvérem.

Kádár József.

Magyar asszonyok!

*Mikor férfiarok mind fegyvert ragadtak,
S hadak útját kellett járni a magyarnak;
Vértengerrrel vegyült hulló könnyek árja,
Apját oly sok gyermek de hiába várja;
Sebet gyógyítani, árvát vigasztalni akkor
ott voltatok
Aranyszivű, nemes szép Magyar Asszonyok!*

*Nemzetrontók hada mikor földreperelt,
Háromszinű zászlónk ut porában hevert;
Vörös patkányhadak ültek vérorágit,
Gyilkolva nemzetünk oly sok dicső fiát;
Ti sápadt ajkakkal, de csak biztattatok
Bátorlelkű, drága jó Magyar Asszonyok!*

*Kétségbeesésünk határt már nem ismert,
Nem láttunk magunknál nyomorultabb
embert;
A lejtőn megállni, — úgy látszott nem
tudunk,
Hisz nem volt vezetők, parancsoló Urunk.
Minden reménységünk csakis Ti voltatok
Vigasztalószavú, édes jó Magyar Asszonyok!*

*Ha elernyed izmunk robotos munkában,
S elveszítjük hitünk a Feltámadásban;
A Sors kemény ökle porlyóként zuhog
ránk,
S érezzük: közel már az utolsó óránk:
Bátorító szóval akkor is ott vagytok
Cserben most sem hagytok Ti: Magyar
Asszonyok!*

*Kik annyit tettek, annyit dolgoztatok,
Bánatban, örömben velünk maradtatok;
Szelid mosolygással tekintetek reánk,
Hogy munkánk nyomában feltámadjon
Hazánk:
S ha megszűnnek végre a nyomasztó
gondok
Még jobban imádunk Ti: Magyar Asszonyok!*

Ivánkievits Jenő.

igazán semmije sincs, de azért csak ment, mendegélt.

Elérkezett egy patak mellé. Buja fű nőtt a parton és nagy szirmu színes virágok integettek felé. Nagyon fáradt volt, hát leült közéjük és belenézett a vízbe. A habok pedig lágyan simogatva, anyásan beszéltek hozzá. Latod, te balga leány, mi vetnénk neked jó, csendes ágyat, amiben jó lesz pihenni örökre, örökre, örökre. Minek is járnád végig ezt a poros, szürke, semmi utat? Minek? Miért? Erdemes? Olyan halvány az arcod és olyan szomorú a szemed, nem fogod te soha ellejeíteni nevető párodát. Gyere hát hozzánk! Az utszéli virágok nem neked nyílnak és minek is szednéd őket, ha nem az ő homlokára kölhetsz koszorút? Annyian vagytok ti szürke uton járók, akik csak mentek, mentek előre mindig és nem tudjátok hová és nem tudjátok miért?! Balgatagok, balgatagok! Az ut szélén a kis fekete kereszt és alatta a mélyreásolt sir. Hát ezért?! Erdemes? A párod régen nem szeret már téged, ha így eltudott menni, vissza se nézve.

Gyere hát hozzánk! Álomba ringatunk, te szegény szomorú leány és megpihensz az ölelő karjaink közt. Gyere hát! Gyere!

És a szomorú leány tenyerébe hajtotta a fejét. Azután visszanezett a keresztutra, amerre elment a nevető ember. Még egyszer, egyellen egyszer akarta látni a messze ködbe vesző alakját, de már csak csilingelő nevetésének egy foszlányát hozta vissza a szellő.

Lehajolt a habokhoz. Azok átölelték és puha karjaikkal, anyásan, jóságosan, szelíden álomba ringatták a szomorú leányt. A parton pedig bujan nő a fű és a nagy-szirmu, színes virágok kelyhéből azóta minden reggel egy könnyecseppet csókol fel a napugár.

És a nevető ember? Ki tudja? Talán még most is él, ha meg nem halt.

Kömüves Kelemen.

Üzenet.

*Halgassatok meg, Ti salgótarjáni népek,
Ha még észetek és idegeitek épek!*

*(Nem úgy, mint az anyémek), én már
halott vagyok*

*Ki lelkemmel már csak úgy haza-járogatok,
Százszor haltam meg: százféle volt a
halálom,*

*De árva lelkem nyugtát még úgy sem
találom. —*

*Elsőben úgy este nyolc és reggel hat
között:*

*A jó városi járdán a lábam eltörtött;
De mentők helyett, nem tudom: más-
valaki jött*

(Kivilágítás nem volt) és jól agyonült.

Máskor meg elgondolkozva az utcán járok.

*Hát szembe jött velem egy kereszt-árok.
Nem hittem szememnek, (az utcán csak
nincs kanális?)*

*Dejszen: én zsupsz! bele s már itt volt
a halál is . . .*

*Egyszer aztán azon veszem észre magamat!
Hogy valami rémes bűz megöli agyamat!*

*Persze, ennek is én vagyok az oka; az a
Módja: ha gyenge orrod van, hagyd
odahaza!*

*Alighogy így a harmadik halálom lettem:
Jött egy nagy porfelhő és én csak nyel-
tem, nyeltem,*

*Addig nyeltem míg fáradt lelkem ki nem
adtam.*

*Aztán már a többi halált könnyen fo-
gadtam . . .*

*És most, Ti népek, (már egyebet nem
tehetek),*

*Hát figyelmeztettek: okosabbak legyetek!
Ne panaszkodjatok annyit uton-utfélen,
Inkább hangoztassátok nyáron úgy mint
télien,*

*Hogy Salgótarjában jó: a por, a bűz,
az ut . . .*

*. . . Aztán hasonló sorsra többé senki
sem jut!*

Martincsák Géza.

	H I R E K.	
--	-------------------	--

Kinevezés. A magy. kir. földmivelésügyi miniszter dr. Perényi László járási m. kir. állatorvost a VIII. fizetési osztályba főállatorvossá nevezte ki. A kinevezés ösztönös örömet kellett városunkban és a járásban, mert kiváló szakembert ért az előléptetés.

Találkozó. Folyó hó 16-án a Gundelféle vendéglőben találkoztak az 1908-ban Losoncon érettségizett iskolatársak. Megjelent dr. Barta Mór volt osztályfőnökük, Ondrúsz Pál volt tanáruk. Az iskolatársak közül a következők voltak jelen: Dr. Berger Miksa orvos, Csillag György gyógyszerész, Demény Emil nagykereskedő (Bécs), Adorján Sándor m. v. mérnök, Fehérváry József m. v. ellenőr, Hajdu János erdőfőmérnök, dr. Kertész István újságíró, dr. Lichtner Jenő fogorvos, Lammer Béla mérnök, Maróthy Gyula m. v. tisztviselő, Marton Károly kézműv. tisztviselő, Sachner Imre földbirtokos (Losonc). 15 évvel ezelőtt az életbe lépett ifjak bár meleg szeretettel üdvözölték egymást, fájdalomosan emlékeztek meg az „Alma Materről”, amelynek varázsát nélkülözniök kellett a „cseh győzők” jóvoltából. Elhatározták, hogy 5 év múlva újból összejönnek, remélhetőleg Losoncon.

Kath. kulturst. Julius 7-én este a Prokop-ünnep alkalmából tartandó oltárszentelés előestéjén nagyszabású kulturstét rendez a helyi és vidéki kath. világ. Erre az alkalomra városunkba érkezik Bangha Béla jezsuitársasági atya is. Este fél 9 órakor az acélglyári olv. egyesületben tartandó ünnepség beszédet mond s másnap a bányászok ünnepén prédikál. A részletes programmal falragaszok után lesz publikálva.

Petőfi emléktábla leleplezési ünnepségére nagyban folynak az előkészületek. Az erre vonatkozó hirdetések már megjelentek. Tévésen július 24. szerepel a falragaszon. Félreértések elkerülése végett közöljük, hogy június 24. a helyes.

A Salgótarjáni Stefánia Szövetség folyó évi június hó 23-án szombaton az acélglyári olvasó nagyereményben estli 8 órai kezdettel Regős estélyt rendez, mely az irredenta és turán-eszme köztudatba vitele mellett a magyar dalköltészet remekeivel ismerteti meg a közönséget. Fellépnek a XVI-ik századbéli regős jelmezben: Farkas Dezső zeneszerző csoportvezető, Lurins Lajos opera énekes és Cselényi József a budapesti városi színház tagja, mint a vilézi rend Turán Regős csoportjának tagjai. A műsoron Kiss Menyhért, Sajó Sándor, Szabolcska Mihály és Farkas Dezső költeményei szerepelnek, valamint Farkas Dezsőnek irredenta turán és virág énekei, továbbá tárogató szőlők. A zeneszámokat a szerző stilszerűleg kobzon kíséri. Mint-hogy a szövetség az estélyre külön meghívót nem bocsát ki, — felkéri a hazafias és humánus célokat pártoló közönséget, hogy az estélyen pontosan megjelenni sziveskedjék. A műsorszámok alatt az ajtók zárva lesznek. Helyárak: 500, 300, 200, 100 korona. Jegyek előre válthatók az acélglyári számvevőosztásnál, a bányapénztárnánál, a nagytőzsdében, Duda cukrásznál és este a pénztárnánál. Felülfizetéseket hirlapilag nyugtázza a választmány.

Énekhangverseny. Amily fényes és emlékeztető nap volt a baglyasajjai, éppoly gyönyörködhető, főlemelő és andalító volt a Salgótarjáni Községbánya népiszkolának Zagyvapálfalván, folyó hó 10-én rendezett énekhangversenye is. Az igazság cáti mérlegéből, az ész cicerói okoskodással sem képes megtalálni, azokat a finom magasztalásokat, amelyekkel a Salgótarjáni Községbánya tanító testületének „bűbájos munkájáért” tartozik. A zene és a dal az emberi szívnél az imája, az Istennek a száva. „Aki szépen énekel az kétszer imádkozik” s a zagyvapálfalvai dalverseny, mint termékenyítő imádság fog élni a lelkekben. Pöttöny kis palócok njakiról zengelt fegyvermelletlen a magyar dal, mely rakétszerűleg gyújtotta fel a szívekben a hangulat arany esőjét. Mesterremekbe illlett minden egyes

gyermekkar szereplése, akiknek irányításában Vargha Imre művészi magaslata emelkedett. A bíráló bizottság tagjai Róth Flóris m. kir. bányafőtanácsos, Liptay B. Jenő acélglyári igazgató, Dr. Visnovszky Rezső, kir. tanfelügyelő, Kárpáthy Odón, bírárs. tanügyi referens, Gabriel Antal, bírársulati és Ursutz József vasgyári karnagyok a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak s a pálmát az egyesített énekkarral előadott „Himnusz”, „Turáni rindó”, s „Hízekegy” kiemeléssel. 1. A zagyvapálfalvai, 2. Az etesi, 3. A mátranaváki s a forgáchaknai bányaiskoláknak nyújtották. A hangverseny, mely mellő kiegészítője a baglyasi zászló és levante avató ünnepélynek jövedelmét 52000 koronát a Tanítók Országos Eölvös alapja javára ajánlottak fel. S most, amikor eltűnődöm az ábrándos, mosolygó gyermekfőnökön, akik hosszánázva daloltak, Materlinck jut eszembe. Ő beszél arról a csodás szépségekkel teli világról, mely a gyermekmosoly mögött rejtezik. Egy-egy menyországot takar mindegyik. Ma a gyermekek száradát éljük. Ideálunk az intelligens, okos, öntudatos, bátor gyermekek tekintet s az értetlen gyermekmosoly. Róth Flóris bányafőtanácsos ur, hogy szívvel-lélekkel mindig tanítói mellé áll, vallomást tesz arról, hogy a gyermekek világának szimbolizmusai iránt is érdeklődik.

A „MANSZ.” sétahangversenye. Külsőségelhen is impozáns sétahangversenyt rendezett a „MANSZ.” vasárnap délután. Dacára az esőnek, az emberek százai vonultak fel az acélglyári Olvasóegylet kert-helyiségébe, ahol a „MANSZ.” tagjai által készített és felajánlott sűtemények felvágottak stb. várták készen a közönséget. Különös fényt és jelentőséget adott az ünnepélynek Tornay Cecil országos elnök megjelene, ki özv. Hochholtzer Ernőné és Liptay B. Jenőné kíséretében érkezett meg. A baglyasajjai lövészcsapat gyönyörű virágcsokorral üdvözölte Tornay Cecilt, ki az üdvözlésre egy nagyszabású, mindenkit magával ragadó beszéddel válaszolt, melyből elemmentáris erővel tört ki a hit a magyar aszszony történelmi hivatásában és a hit a boldog magyar jövőjében. A vendégek szórakoztatásáról az acélglyári zenekar és a Róm. Kath. Olvasókör dalárdája gondoskodtak válogatott zeneszámokkal. A közönség a késő esti órákig maradt együtt a legjobb hangulatban.

Hollós Mátyás faluja. Zagyvaróna község, mely a salgói várrom előtti völgykatonában fekszik. Csöndes, piciny kis emberfészek, melynek érdekessége, történelmi multja, természeti fekvése, turisztikai kincsei, a Csathó-kutja, a vízválasztó-rónai függő-pálya, az inászóli haldokló telep, az erdei kápolna s a Cserynik-medencében készülő nagyszerű tóra nyújtanak. De Hollós Mátyás faluja ma nemcsak cserkészeknek és természetbarátoknak a programja, hanem művészelteknek is. A községben ide s tova egy éve már, hogy nyugalmat, békét és poezist keresett Bátki József festőművész. Hazajött a palóc földre, az öreg házba, ahol azóta a folyosókon szoboralakzatok, plasztilinbe, gipszbe, kőbe s márványba vésett álmok és tervek hallgatóznak és leselkednek. Itthon van és készíti a Salgótarjáni Róm. Kath. Egyház templomának oltárképét. Egy Mennyei álmom, műremek. Látásán a szív hurjal imára rezdülnek. Rövidesen ihletője lesz ezer meg ezer vallásos szívnek.

Dalverseny. Folyó hó 29, 30 és július 1-én Szombathelyen a m. v. „Haladás” dal-kör rendezésében országos verseny lesz. Rendkívül kedves, barátságos hangulatban kéri föl szereplésre az ország összes dalárdáit. Szállásolás díjtalan, az éjkezés nagyon olcsó. Városunkból az acélglyári dalárda indul a versenyre Wabrosch Béla elnök és Ursutz karmester vezetésével, sok önkéntes kísérettel. Dalárdánk adományokból és hangversenyek rendezéséből szedi össze a költséget, nehezen ugyan, mert Tarjánban kulturintézmény nagyon motha bánásmódban részesül. Legutóbb 16 án este is rendezett műkedvelő előadást az acélglyári dalárda, szomorúan és szegyenkeve állapítjuk meg, hogy az intelligencia távollétével lüldökölt. A műpártolás és

szociális szellem szükségességét hangoztatók ime gyakorlatban így festenek! A költéség reméljük előkerül, de azoktól, akik maguk is rászorulnának anyagi támogatásra. Reménykedve küldjük kedves dalárdánkat, hiszen két versenytől fényes eredménnyel tértek vissza!

Tisztújító közgyűlés. A vármegyei alispán intézkedése folytán a városi tisztújító közgyűlés folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor lesz megtartva.

Lőtér megnyitás. Folyó hó 17-én du. nyitották meg Etes bányatelepen a Salgótarjáni Polgári Lovászegylet etesi alosztályának lőtérét, amidőn is a lövészcsoporthoz megalakult. Az ünnepély dr. Förster Kálmán polgármester főlövészmaster lelkes szavakkal nyitotta meg, utána Szabó ezredes és Kraft A. üdvözölték az új egyesületi alosztályt. Sajnos a megeredt eső a megkezdett lövészetet megszakította, de a társulati olvasó helyiségében késő délutáni lelkes hangulatban együtt volt a lövészársaság, amidőn is több emelkedett pohár köszöntő hangzott el többek között a csoport megalakítását létrehozó Varga J. tanító és Szőke I. géplakatos, valamint az anyagi előfeltételeket szolgáltató Medzihradzky I. főmérnök ünnepelésére.

Ebkiállítás. A pünkösdi bpesti országos ebkiállításán Kún Bertalané 2 magyar juhászkutyával szerepelt. Ezek közül a „Vacak” nevű puli kiállítási aranyérmét és két I. díjat a „Buzi” nevű pumi pedig III. díjat nyert.

Gyilkosság. Radics Ernő pogonyi cigány Bogdán Ernő ugyanottani társával folyó hó 17-én összeszólalkozott majd kést rántott és Bogdán Ernőt szíven szúrta. Bogdán nyomban meghalt. A testet a starjáni kir. járásbírószág előzetes letartóztatásba helyezte.

	S P O R T.	
--	-------------------	--

Az SBTC. által 1922/23 évre megnyert bajnokságot illetőleg közöljük a mátravidéki alosztály elnökségének a „Hatvani Újság” folyó hó 10-iki 23. számában megjelent hivatalos levelet:

M. L. Sz. Északmagyarországi kerület tekintetes Elnökségének Miskolcz.

A tisztújító közgyűlés lezajlását bizonyos megnyugvással fogadta a Mátravidéki alosztály, úgy látta és úgy gondolta, hogy a tiszti karba beválasztott sportemberek neve garancia arra, hogy a jövőben szabálytalanságok, ügyek hónapokon keresztül való elintézetlensége nem fog előfordulni. Mégis megtörtént az a lehetetlen dolog, hogy az alosztály sürgönyi bejelentése dacára május 31-én az északi kerület döntőjét lejátszatták anélkül, hogy erről az alosztály Elnökségét értesítették volna s anélkül, hogy az SBTC.-ben igazolatlanul szerepelt Spissák nevű játékosai miatt beadott PBSE. és HVSE. óvácsait kivizsgálták volna és a határozat hozatala után rendelték volna el a döntő lejátszását.

Dicséretre méltó és feltétlenül helyeselendő az, ha az egyes egyesületek ambíciójuk azt, hogy az alosztály győztesei legyenek, hisz a szabad versengésből egyedül csakis a magyar sportnak van haszna, de azokat minden idegen segítség nélkül kell elérni.

A bajnoki szabályok 7. §-a értelmében, *elmaradt, vagy elhalasztott bajnoki, vagy díjmérközésen csakis azok tényleges lejártszája napján játékra jogosult játékosok vehetnek részt*, már pedig Spissák az őszi szezon a DAC. színeiben játszotta végig, a bajnoki szabályok értelmében ugyanazon kerületben csak egy év letelte után igazolható. Mindenképen hamis és átlátszó azon érv, hogy a Mátravidék önálló autonóm

joggal bíró alosztály, autonóm joggal bír, első fokon határozhat, intéző- és fegyelmi ügyekben, másodfokon azonban a fellebbezési tanács határoz, már pedig Tekintetes Elnökség, az a játékos, aki az őszi szezon pl. a GyAK. színeiben küzdő végig tavasszal pedig a DVTK. színeiben, ugye szabályellenes, mert hisz az alosztály csak egy mellék szerve az Északi kerületnek, amelynek részére a MLSZ. külön szabályzatot nem fog felállítani, így mindenképpen szabályellenes volt az Elnökség szabálymagyarázata, hisz világosan előírják a szabályok, hogy ugyanazon kerületben csak egy év letelte után igazolható egy játékos más kerületbeli egyesület részére. A Mátravidéki egyesületek joggal várhatják és el is várják a kerület Elnökségétől, hogy ezen súlyos szabálysértést mihamar reperálni fogja, mert a kerületnek is ugyanaz lehet a kívánsága, mint nekünk, győzzön a jobb, győzzön az, aki szabályszerűen a legmagasabb pontszámot elérte, egyenlő pontszám esetén pedig a jobb gólarány legyen a döntő.

.Sportlársi üdvözléssel:

Mátravidéki alosztály Elnöksége.

A Mátravidék alosztály elnökségének fenti közleményére a magunk részéről szükségesnek tartjuk rámutatni, hogy ugyálszük a kerület intéző tanácsa nem követi mindenkor a MLSZ. szabályaiban meghatározott rendelkezéseket, hanem mint a jelen eset is mutatja a szabályok félremagyarázásával és az ügyek késedelmes elintézésével lehetővé teszi azt, hogy más utakon is el lehessen érni egyes csapatnak a bajnoki címet. Példa erre a SBTC. és SSE. bajnokságérti küzdelme. SBTC. és SSE. egyformán 21—21 pontot értek el. A SSE. a HAC-ból való mérkőzését megóvta HAC. igazolatlan játékosai miatt, amely óvást szabályellenesen és késedelmesen intéztek el a fórumok az SSE. esetleges 23 pontját 21-re lejjebbítve. Az SBTC-t igazolatlan játékos szerepeltetése miatt a HVSE. és PBSE. mérkőzéseik után megóvtak, mely óvásnak az alosztály is helyt adott s határozataként megválasztotta Miskolcra, hogy a Mátravidék alosztálynak bajnokcsapata még nincs. Miskolcra azonban ennek dacára lehívta a SBTC-t bajnokira. Az erre vonatkozó rendelkezések betartása esetén a SBTC. pontjai levonotván csak 17 ponttal rendelkezik, de esetleg két mérkőzést újra kell játszani, amikor is ha csak egy esetben lett volna eldöntetlen a mérkőzés a SSE. egy ponttal jobb, de egyenlő pontoknál is a kapott és adott gólok megmáshatják a gólarányt.

A Mátravidék alosztály fenti közleménye tehát érthető, mert a döntőbe csak a csapatok helyezését tisztázása után lehetett volna küldeni a győztest. S. S. E.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„A Munka“ alakulában levő sajtóvalalat rövidesen megalakul, kérjük, hogy a részvényjegyzést sürgősen befejezni és a pénzt a gyűjtővekekkel és a megmaradt elismervényekkel együtt szerkesztőségünkbe sürgősen beküldeni sziveskedjenek.

D. B. „A Munka“ részére beküldött 3000 korona adományt köszönettel fogadjuk.

Castor. Mindkét munkájában a gondolat szép, azonban nagy hibája, hogy csak a rímre fekteti a súlyt s a forma kedvéért feláldozza a lényegét. Több gyakorlat s mozgása szabadabb lesz.

A. G. Jászalsószentgyörgy. Beküldött cikkeit nagyon köszönjük, legközelebb megkezdjük.

P. Gy. Budapest. Kedves cikkei megérkeztek. Szelleme a mi szellemünk. Rövidesen hozzuk.

ANYAKÖNYVI KIVONAT.

1923. június 3—18-ig.

Hirdetve: Urbacsek Barnabás és Malé Margit, Kromek Lajos és Paraszfi Erzsébet, Steiner Ernő és Sonnenschein Józsa, Kozák Agoston és Grubenfelsi Gruber Aranka, Kovács Lajos és Pavlic Anna.

Házasságot kötöttek: Zsidai István és Varga Veronika, Becska István és Kozma Emma, Körösi András és Okrósi Mária, Fekete Gyula Lajos Illami tanító és Hoppa Ilona, Kovács Márton kereskedő és György Ilona, Kálmán János bányász és Bodor Julianna Salgótarján.

Születtek: Varga Gyula, Kilvádi Tibor, Tarjani Róbert Károly, Oczvirk Olga, Oravecz János, Bencsik István, Molnár János, Szűcs Ferenc Salgótarján, Csemer Ilona, Salgóbanya.

Elhaltak: Özv. Müller Lipótné (Salfeter Lujza) 85 éves üveggár, özv. Gyelvai Ferencné (Pécsnár Emília) 75 éves bielep, Köhler János bányairuok 49 éves bányatelep, Neuschl Györgyné (Ruchslós Cecília) 35 éves, Molnár János 12 éves, Tóth László 15 hónapos, Jarubencsik József 4 napos Salgótarján. Sági Mártonné (Kovács Katalin) 37 éves Zagyva, Bolyki István 35 éves bányász Recsk, Andó Antal Sándorné (Andó Antal Rozália) 55 éves, Szludák József 8 hónapos, Kovács Vilma 15 napos Baglyas-alja, Horváth Ilona 9 hónapos Kazár.

NYILTTÉR.

Boldogult férjem elhalálása alkalmából az irántam megnyilvánult részvétért ezuton mondom hálás köszönetet.

Salgótarján, 1923. évi június hó 15.

Özv. Köhler Jánosné.

*) E rovatban közöltektér nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hirdetmény.

A „Salgótarjáni Ker. Iparosok Fogyasztási és Értékesítő-Szövetkezete“ folyó hó 24-én d. u. 4 óraker

rendkívüli közgyűlést

tart.

Tárgy: A szövetkezetnek részvény-társasággá való átalakulása.

Salgótarján, 1923. évi június hó 14.

Igazgatóság.

A balassagyarmati kir. törvényszéktől.

P. 1786/1922. 7. szám.

Hirdetmény.

A balassagyarmati kir. törvényszék köz-hírré teszi, hogy a „Mátraszzelei köszönbánya vasutakat építő részvénytársaság“ által tervezett rakodó vágnyok és bányavasut céljaira szükséges területek megszerzése végett a kereskedelmügyi m. kir. miniszter által 76660/1922. VII. szám alatt elrendelt kisajátításból kifolyólag a kártalanítási eljárást a Kazár, Homokterenye és Mátraszzele község határában fekvő alább megjelölt és pedig:

I. a kazári 96. sz. tjkvben 1097. hrsz.

II. a homokterenyei 278. 277. 68. 282. 249. 364. 273. 272. 271. 300. 311. 267. 310. 314. 313. 266. 265. 264. 263. és 262. sz. tjkvben 582/14, 582/13, 582/18, 582/9, 582/22, 582/10 a, 583 a 24 a, 583 a 22, 583 a 21, 583 a 20, 583 a 16 b, 582 a 16 a, 583 a 16 c, 583 a 15 a, 583 a 15 b, 583 a 15 c, 583 a 15 d, 583 a 14, 583 a 13, 583 a 31 b 10, 583 a 9, 583 a 12, 583 a 10, 583 a 8. hrsz. alatt felvett ingatlanokra, továbbá nem telekkönyvezett, de 870. és 876. kataszteri helyrajzi szám alatt feltüntetett közbirtokokra.

III. a mátraszzelei 2, 117, 17, 16, 53, 15, 212, 14, 8, 7, 8, 110, 137, 120, 126, 9, 66, 65, 64, 30, 62, 59, 256, 67, 33, 56, 44, 45, 210, 134, 51, 49, 257, 140, 54, 47, 135, 87, 3, 37, 35, 34, 22, 21, 19, 18, 194, 111, 119, 196, 4, 57, 246, 31, 48, 99, 115, 41, 39, 50, 43, 199, 240, 46, 40, 38, 5, 123, 127, 233, 205, 263, 107. sz. tjkvben 593, 592, 591, 475, 1100, 594, 369, 371, 319, 590, 589, 477, 476, 595, 596, 367, 288, 549, 548, 547, 520, 518, 516, 479, 914, 915, 916, 598, 310, 309, 308, 307, 587, 586, 840, 478, 597, 599, 585, 481, 600, 584, 482, 601, 583, 483, 602, 582, 484 a, 604, 581, 580, 579, 486, 485, 484, 603, 605, 606, 578, 487, 607, 577, 488, 608, 576, 489, 609, 575, 490, 610, 574, 491, 611, 573, 493, 596, 613, 322, 572, 492, 612, 571, 494, 997, 614, 570, 495, 998, 615, 407, 569, 496, 999, 616, 568, 497, 1001, 617, 348, 567, 498, 1003, 618, 566, 499, 1004, 619, 346, 345, 565, 500, 1005, 620, 315, 564, 501, 1006, 621, 563, 562, 561, 555, 510, 504, 503, 502, 928, 929, 930, 1007, 1008, 622, 623, 624, 406, 400, 399, 373, 368, 323, 318, 560, 505, 927, 559, 506, 926, 558, 557, 508, 507, 924, 925, 556, 509, 923, 554, 511, 364, 311, 553, 513, 551, 920, 552, 514, 919, 550, 515, 917, 306, 546, 545, 521, 519, 912, 913, 366, 365, 314, 313, 544, 522, 911, 543, 524, 910, 542, 523, 909, 541, 540, 526, 525, 907, 908, 283, 539, 528, 906, 287, 538, 627, 913, 366, 365, 314, 313, 536, 535, 531, 530, 896, 897, 902, 903, 534, 532, 898, 901, 899, 900, 370, 372, 533, 918, 921, 922, 975 a, 409, 401, 398, 582. tjkv. szerint 382, 405, 404, 403, 402, 317, 316, 397, 654, 393, 385, 381, 383, 359, 363, 362, 358—361, 357—360, 347, 335, 333, 334, 329—332, 328—331, 327, 330, 326, 325, 324, 321, 320, 312, 294. hrsz. alatt felvett ingatlanokra, végül a nem telekkönyvezett, de az 1720, 1558, 2220, 2221, 2100, 1016, 979, 940, 942, 48, 45, 504, 2, 396. kataszteri helyrajzi számok alatt felvett közbirtokokra, illetve azoknak a kisajátítási összeírás és vázrajz szerinti részreire megindította és az egyezés megkísérlése végett tartandó tárgyalásra Kazár községhezához 1923. évi június hó 25-ik napjának d. e. 8 óráját, Mátraszzele községhezához pedig 1923. évi június hó 26-ik napján, szükség esetén folytatólag a következő napjainak d. e. 8 óráját tűzte ki s hogy az ismeretlen avagy ismeretlen tartózkodása és távollevő netáni érdekeltek képviselőire ügygondnokul Papp Gyula salgótarjáni ügyvédet kirendelte.

Erre a helyszíni tárgyalásra a homokterenyi és kazári ingatlanok tekintetében érdekelteket Kazár községhezához, a mátraszzelei ingatlanok tekintetében érdekelteket pedig Mátraszzele községhezához a fentebb kitézött határnapokra azzal a figyelmeztetéssel idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás felett az érdemleges határozat meghozatalát nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítés elmaradása vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak nincs helye.

Balassagyarmat, 1923. évi május hó 22. Dr. Ligeti Ernő, s. k. kir. tszki tanács elnök. Csizsér János, s. k. kir. törvényszéki bíró. Dr. Szamosy Antal, s. k. kir. tszki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Bulinay, irodafőtitkár.

-VARRÓNÓ.-

Elvállalok női és gyermekruha készítését. Kívánatra házhoz is — — — megyek. — —

FORGÁCS PAULA,

Bányatelep, 15 sz. kolónia.
(Bányamészárszék mellett).